

I. Primeri višje sile ali izjemnih okoliščin

Na podlagi zakona, ki ureja kmetijstvo, se za intervencije KOPOP, EK, EKČ, LOPS, BVR, OMD in N2000 upoštevajo zlasti naslednji primeri višje sile ali izjemnih okoliščin:

1. smrt upravičenca;
2. dolgotrajna nezmožnost upravičenca za delo;
3. smrt člana kmetije;
4. dolgotrajna nezmožnost člana kmetije za delo;
5. razlastitev celotnega ali velikega dela kmetijskega gospodarstva, če te razlastitve ni bilo mogoče pričakovati na dan predložitve vloge;
6. huda naravna nesreča, hud vremenski dogodek ali izjemna okoliščina, ki resno prizadene kmetijsko gospodarstvo;
7. uničenje poslopij in kmetijske mehanizacije ter objektov za živino na kmetijskem gospodarstvu zaradi nesreče;
8. izbruh epizootske bolezni in bolezni rastlin ali navzočnost škodljivega organizma rastlin, ki deloma ali v celoti prizadene čredo živine ali kmetijske rastline upravičenca;
9. kužna bolezen, ki prizadene vso živino upravičenca ali njen del;
10. izguba ali pogin domačih živali zaradi napada divjih zveri, kljub izvedbi vseh predpisanih ukrepov;
11. pogin domačih živali zaradi nesreče (požar, udar strele, električni udar, padci ipd.);
12. škoda na površinah, ki jo povzročijo divje živali;
13. napad bolezni oziroma škodljivcev v trajnem nasadu zaradi katerih je potrebno ta trajni nasad uničiti;
14. napad bolezni oziroma škodljivcev v čebeljem panju, zaradi katerih je potrebno čebele v tem panju uničiti oziroma nadomestiti z novo čebeljo družino;
15. sprememba obsega kmetijskih zemljišč na kmetijskem gospodarstvu, vrste dejanske rabe ali načina kmetovanja neodvisno od upravičenca.

II. Smrt ali dolgotrajna nezmožnost člana kmetije za delo

Če gre za smrt ali dolgotrajno nezmožnost člana kmetije za delo, se primer višje sile upošteva, če je obseg dela tega člana kmetije na zadevnem kmetijskem gospodarstvu znašal vsaj 0,5 polnovrednih delovnih moči (v nadaljnjem besedilu: PDM). Član kmetije, za katerega se uveljavlja primer višje sile zaradi smrti ali dolgotrajne nezmožnosti za delo, mora biti ob nastopu primera višje sile ali izjemne okoliščine vpisan v register kmetijskih gospodarstev. Za obseg dela 0,5 PDM se šteje, da ga dosega vsaka oseba, ki je starejša od 15 let in je vpisana v register kmetijskih gospodarstev.

III. Razlastitev velikega dela kmetijskega gospodarstva

V primeru razlastitve velikega dela kmetijskega gospodarstva se šteje, da je razlaščen velik del, če je razlastitvi podvrženih najmanj 30 odstotkov kmetijskih površin, ki morajo biti ob nastopu primera višje sile ali izjemne okoliščine vpisane v register kmetijskih gospodarstev.

IV. Huda naravna nesreča, ki resno prizadene kmetijsko zemljišče gospodarstva

Naravne nesreče so:

- potres, snežni ali zemeljski plaz, udor ali poplava;
- neugodne vremenske razmere, kot so zmrzal, toča, led ali žled, deževje (neurje, ki skupaj z močnim dežjem povzroči škodo v kmetijski proizvodnji) ali suša, slana, če povzroči zimsko ali spomladansko pozebo na kmetijskih rastlinah;
- množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji.

Za hudo naravno nesrečo se šteje, če je na kmetijskem gospodarstvu zaradi te nesreče prizadetih najmanj 30 odstotkov kmetijskih površin, ki morajo biti ob nastopu primera višje sile ali izjemne okoliščine vpisana v register kmetijskih gospodarstev.

V. Obveznost izvajanja intervencij KOPOP, EK, EKČ, LOPS, BVR in N2000 v primeru uveljavljanja primera višje sile ali izjemnih okoliščin

Če upravičenec uveljavlja primer višje sile ali izjemnih okoliščin, razen v primeru izjemne okoliščine škode na površinah, ki so jo povzročile divje živali, lahko:

- dokončno preneha z izvajanjem intervencije, če zaradi primera višje sile ali izjemnih okoliščin prevzete obveznosti ni mogoče zaključiti;
- v zadevnem letu prekine z izvajanjem intervencije in po odpravi posledic primera višje sile ali izjemnih okoliščin nadaljuje z izvajanjem te intervencije do zaključka prevzete obveznosti;
- zmanjša obseg površin ali število živali, ki so vključene v intervencijo, katere izvajanje je zaradi primera višje sile ali izjemnih okoliščin prizadeto ali onemogočeno.

Če je v primeru razlastitve kmetijskega gospodarstva ali naravne nesreče prizadetih manj kot 30 % kmetijskih površin, se višja sila lahko uveljavlja le za prizadeta zemljišča.

Če upravičenec uveljavlja primer izjemne okoliščine škode na površinah, ki so jo povzročile divje živali, lahko v zadevnem letu prekine z izvajanjem intervencije na prizadetih površinah, po odpravi posledic te izjemne okoliščine pa mora z izvajanjem intervencije nadaljevati do zaključka prevzete obveznosti.

Če pride do primera višje sile ali izjemnih okoliščin, upravičenec prizadete površine lahko nadomesti z drugimi površinami, na katerih nadaljuje z izvajanjem intervencije do zaključka prevzete obveznosti.

VI. Plačila v primeru uveljavljanja primera višje sile ali izjemnih okoliščin

Če v zvezi z intervencijami KOPOP, EK, EKČ, LOPS, BVR in N2000 upravičenec zaradi višje sile ali izjemnih okoliščin ni mogel izpolniti zaveze, se zadevno plačilo za leta, v katerih je prišlo do višje sile ali izjemnih okoliščin, sorazmerno ukine. Ukinitve zadeva samo tiste dele zaveze, pri kateri do dodatnih stroškov ali izgube dohodka ni prišlo pred pojavom višje sile ali izjemnih okoliščin. V zvezi z merili za upravičenost in ostalimi obveznostmi se ukinitve, zmanjšanja in zavrnitve ne uporabijo.

Če gre pri ukrepu OMD za dokazan primer višje sile ali izjemnih okoliščin, se plačilo za leto, v katerem je prišlo do primera višje sile ali izjemnih okoliščin dodeli v celoti, če je upravičenec za to leto vložil zbirno vlogo z zahtevkom ter agenciji v predpisanem roku in načinu sporočil primer nastanka višje sile ali izjemnih okoliščin.

VII. Obravnava primera višje sile ali izjemnih okoliščin

V primeru višje sile ali izjemnih okoliščin mora upravičenec agencijo pisno obvestiti in ji posredovati ustrezne dokaze v roku 15 delovnih dni od dneva, ko je to zmožen storiti.

V primeru višje sile ali izjemnih okoliščin, ko se ne oceni škoda v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter o odpravi posledic naravnih nesreč, se kot dokazilo upošteva tudi izjava o ogledu škode na kraju samem in o oceni škode, ki jo izdela kmetijsko svetovalna služba.

V primeru višje sile ali izjemnih okoliščin na področju čebelarstva se kot dokazilo upošteva tudi izjava o ogledu škode na kraju samem in o oceni škode, ki jo izdela Javna svetovalna služba v čebelarstvu.

Vsako odstopanje od obveznosti se na podlagi ustrezne vloge upravičenca, posredovani agenciji, rešuje individualno.

Če gre za dokazan primer višje sile ali izjemnih okoliščin, se neizpolnjevanje predpisanih pogojev in zahtev ne upošteva kot kršitev in sankcij ni.